

X Trobada d'igualtat de gènere de la Xarxa Vives

LA NOVA LLEI DE CONVIVÈNCIA UNIVERSITÀRIA

Adela Serra Rodríguez
Síndica de Greuges
Universitat de València

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

Llei 3/2022, de 24 de febrer, DE CONVIVÈNCIA UNIVERSITARIA (BOE 25.02.2022)

Objectius

- Oferir un sistema integral de protecció i garantia de la convivència en l'àmbit universitari adaptat als valors i principis democràtics.
- Creació i protecció d'uns entorns de convivència fixats democràticament **per les propis Universitats: en la Llei només s'estableixen les “bases de la convivència”**
- Potenciar l'ús dels ADR **com instrument de convivència** (integrat en les normes de convivència, art. 5):
 - Per l'estudiantat, PDI i PAS
 - Aplicació abans i durant el procediment disciplinari (**només per estudiants/es**).

Llei 3/2022, de 24 de febrer, DE CONVIVÈNCIA UNIVERSITÀRIA

Àmbit d'aplicació

Títol Preliminar (arts. 1 a 4) i Títol I (arts. 5 y 6)

PDI i PAS

estudiantat

Títol II (arts. 7 a 22)
Procediment disciplinari

Només estudiantat

La LCU ha derogat el Reglament de Disciplina Acadèmica de 1954

- ✓ Qualsevol vincle jurídic
- ✓ LLEVAT q. el comportament siga falta segons proced. disciplinari o constituti de delicte

¿S'aplica al personal extern que presta serveis o duga a terme activitats en la Universitat?

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

- Aquestes normes **deuren promoure** (art. 3.2):
 - a) Respecte a la **diversitat i la tolerància, la igualtat, la inclusió i l'adopció** de mesures d'**acció positiva** en favor de col·lectius vulnerables;
 - c) **L'eliminació de toda forma de violència, discriminació o assetjament** sexual, per raó de sexe, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, característiques sexuals, origen nacional, pertinença a un grup ètnic, discapacitat, estat, estat de salut, classe social, religió o conviccions, llengua, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- **Incloiran**, així mateix, **mesures de prevenció i resposta** d'acord amb un enfocament de protecció dels drets humans enfront de la **violència, la discriminació, o el assetjament** per les causes assenyalades en el apartat 2. (art. 3.3).

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

- Aquestes **mesures de prevenció i resposta** enfront de la **violència, la discriminació, o el assetjament** seran aplicables a l'**estudiantat, al PDI i al PAS, qualsevol que siga el instrument jurídic de vincle amb la Universitat** (art. 4). Han d'incloure:

- ✓ Mesures de prevenció primària (sensibilització, concienciació i formació);
- ✓ Mesures de prevenció secundària (per actuar sobre contextos, circumstàncies y factors de riscos)
- ✓ Procediments específics per a interposar queixes o denúncies.
- ✓ Afavorir mesures d'acompanyament a les víctimes.

- Han de desenvolupar **mitjans alternatius de solució de conflictes** de la convivència, per a ser aplicats “abans i durant el procediment disciplinari” (art. 5).

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

- En el desenvolupament d'aquestes disposicions les Universitats asseguraran que qualsevol actuació s'ajuste als **principis**:

- ✓ **Enfocament de gènere**: incorporar perspectiva interseccional.
- ✓ **Respecte i protecció a les personas**: intimitat i dignitat. Acompanyament durant el procediment.
- ✓ **Confidencialitat**: reserva d'informació.
- ✓ **Diligència i celeritat**: “en menor temps possible respectant les garanties degudes”.
- ✓ **Imparcialitat i contradicció**: audiència imparcial i tractament just. Bona fe.
- ✓ **Prevenició i prohibició de repressàlies**.

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

ALGUNES QÜESTIONS

- ¿Defineix la Llei l'assetjament per raó de sexe o altres assetjaments discriminatoris?
- ¿Han de integrar les normes de convivència els protocols d'assetjament existents en les Universitats?
- ¿Substitueix la Comissió de Convivència a les Comissions u òrgans previstes en els Protocols d'assetjament?
- ¿Quin règim s'aplica al PDI i al PAS davant situacions d'assetjament?
- ¿És possible recórrer als mecanismes alternatius de resolució de conflictes en cas de d'assetjament sexual, per raó de sex u altres assetjaments discriminatoris?
- ¿Com es tipifiquen i sancionen en la Llei les situacions o conductes d'assetjament?

- **Defineix la Llei l'assetjament sexual, per raó de sexe o altres assetjaments discriminatoris?**
 - La Llei es remet en quant l'assetjament sexual o per raó de sexe a l'art. 7 LO 3/2007.
 - ¿Qué ocorre amb els altres tipus d'assetjaments?
 - Violències i assetjaments digitals

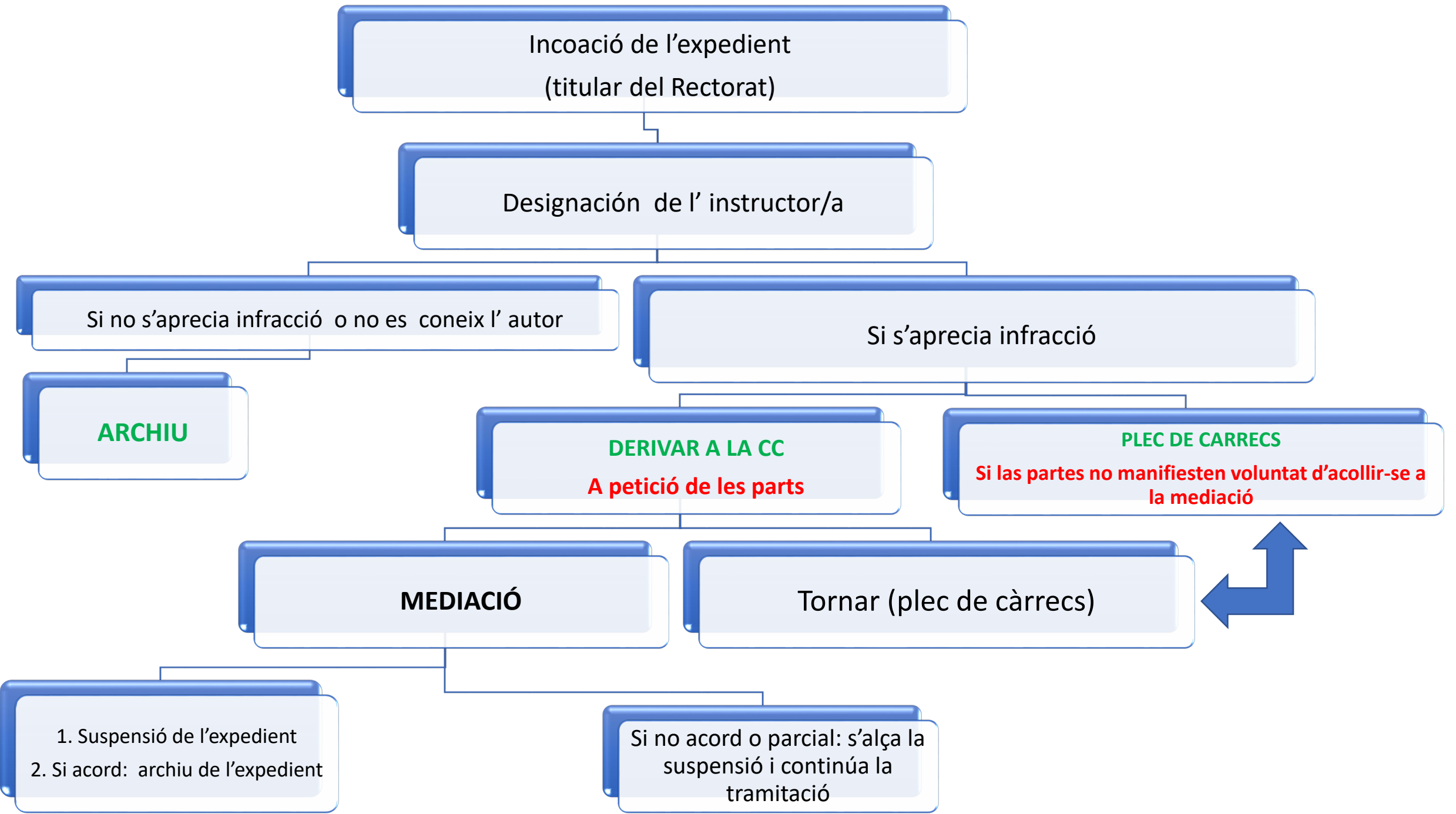
- **Han d'integrar les normes de convivència els protocols d'assetjament existents en les Universitats?**
 - U. Sevilla: es remet a la seua Normativa per a la prevenció, evaluació i intervenció en situacions de violència, discriminació i assetjament, si bé regula determinats aspectos. Deixa subsistent el Comité Tècnic per a la Prevenció, Evaluació i Intervenció.
 - UC3M: No conté cap referència ni remissió al seu Protocol ni a la seua Comissió d'assetjament.

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

ALGUNES QÜESTIONS

- **Substitueix la Comissió de Convivència a les Comissions u òrgans previstes en els Protocols d'assetjament?**
 - Quan una conducta està tipificada com falta s'activa el procediment disciplinari (només per a estudiants). Arts. 19 y 22.
 - ¿Per a aquelles conductes d'estudiants que no estiguen tipificades com faltes i per a tots els comportaments de la resta de la comunitat universitària que siguen constitutius d'assetjament?: es mantén les normes o protocols d'Assetjament.

➤ **Com es tipifiquen en la Llei les situacions o conductes d'assetjament?**

Art. 11. Faltes molt greus:

b) Assetjar o exercir violència **greu** contra qualsevol membre de la comunitat universitària.

c) Assetjar sexualment o per raó de sexe.

➤ **Com se sancionen aquestes conductes?**

a) **Expulsió de dos mesos fins a tres anys**, havent de comptar en el seu expedient fins al seu total compliment.

b) **Pèrdua de drets** de matrícula parcial, durant un curs o semestre acadèmic.

**VIOLENCIA MASCLISTA
ATENCIÓ I PREVENCIÓ**

- **TIPIFICACIÓ DE CONDUCTES. Graduació de les infraccions i principi de legalitat**
- ✓ Poden incloure's altres conductes?
- ✓ La Llei permet que les normes de convivència incloguen “especificacions o graduacions a les infraccions i sancions que... sense constituir unes altres noves... contribuïsquen a la més correcta identificació de conductes/sancions”.
- ✓ UC3M: inclou entre faltes molt greus “discriminar per raó de sexe, orientació sexual...” i com falta greu l'exercici de violència “menys greu”.
- ✓ U. Sevilla: Reglament de Règim Disciplinari per a Estudiants (11.11.2022): inclou entre faltes molt greus “discriminar per raó de sexe, orientació sexual...”.

➤ Caben mesures substitutives de la sanció?

- ✓ Les sancions per falta greu poden **substituir-se per una altra mesura de caràcter educatiu o recuperador, amb requisits** de l'art. 20 (conformitat de la p. afectada, reconeixement de responsabilitat...).
- ✓ Segons principis de justícia reparadora o restaurativa podria acordar-se aquesta mesura substitutiva en cas de falta molt greu?
- ✓ **Principi de proporcionalitat de sancions** (art. 15), ponderant:
 - a) La intencionalitat o reiteració.
 - b) La naturalesa dels perjudicis.
 - d) El reconeixement de responsabilitat...
 - e) La reparació del mal amb caràcter previ...
 - g) Grau de participació dels fets.
 - h) ”Realitzar les accions per qualsevol de les causes de violència, discriminació o assetjament referides en l'art. 3.2 c)”.

NORMES DE CONVIVENCIA I IGUALTAT

➤ És possible acudir als mecanismes alternatius de resolució de conflictes en cas d'assetjament sexual, per raó de sexe o altres assetjaments discriminatoris?

- En la Llei no hi ha cap matèria exclosa.
- U. Sevilla: exclou del procediment de mediació (dins del disciplinari) els supòsits “que pogueren involucrar situacions de violència, discriminació o assetjament”.

I abans del procediment disciplinari?

- UC3M: No conté previsió.

Moltes gràcies per l'atenció

adela.serra@uv.es
sgreuges@uv.es